

Ervaringsdeskundigheid
maakt het verschil!

**NO NEED
TO HIDE**
SEKSUEEL ONGEWENST GEDRAG EN MISBRUIK

'Samen tegen seksueel misbruik'

Even voorstellen

Suzanne Harms;
Ervaringsdeskundige
Coördinator Stichting No Need to Hide

&

Fetzen de Groot;
Coördinator Centrum Seksueel Geweld Groningen- Drenthe
Coördinator Sense Noord Nederland
Projectleider Regionale aanpak seksueel geweld Groningen

Programma

Deel 1:

- Seksueel grensoverschrijdend Gedrag

Deel 2: Ervaringsdeskundigheid

Deel 3: Afsluiting

- Vragen

Deel 1

Seksueel grens
overschrijdend gedrag

Seksueel Grensoverschrijdend Gedrag

SGG is een verzamelnaam voor alle vormen van seksueel gedrag die over de grens van een ander gaan.

Het seksueel contact wordt niet voldaan aan de 6 criteria (seksregels):

- Wederzijdse toestemming
- Vrijwilligheid
- Gelijkwaardigheid
- Passend bij leeftijd en ontwikkeling
- Passend bij situatie en/ of cultuur
- Zelfrespect

Vormen van SGG

Fysiek

Tongzoenen

Betasten

Gedwongen manuele bevrediging

Penetratie met voorwerpen

Gedwongen orale seks

Anale/vaginale penetratie

Visueel

Dreigen met beelden (sexting)

Gedwongen porno/seks kijken

Gefotografeerd worden

Gedwongen worden tot ontbloting

Gedwongen worden tot zelf

bevrediging

Plegers

- Plegers zijn meestal bekenden van het slachtoffer. Familie, de oppas, of een huisvriend(in). Voor de omgeving is het belangrijk om daarbij stil te staan.
- Plegers gebruiken hun macht over een slachtoffer om hem of haar te misbruiken. Machtsmisbruik hoort bij seksueel misbruik.
- Het komt voor dat Plegers zelf vroeger slachtoffer waren. Maar let op: verreweg de meeste slachtoffers worden geen dader.

Overlevingsreacties

- Vechten of vluchten
- Bevriezen of verstijven
- meebewegen

Vechten

Vluchten

Bevriezen

Post traumatische stress stoornis (PTSS)

Negatieve seksuele ervaringen kunnen leiden tot ernstige en langdurige psychische problemen (zoals PTSS, depressie, borderline persoonlijkheidsstoornis of eetstoornissen), seksuele problemen (bijvoorbeeld minder subjectieve seksuele opwindning) en lichamelijke problemen.

Post traumatische stress stoornis:

PTSS is een angststoornis die wordt gekenmerkt door drie belangrijke symptomen:

- herbelevingen
- vermijding en emotionele afstomping
- prikkelbaarheid.

Andere signalen zijn:

- Spanning en onrust
- Verminderde interesse

Victim Blaming

Victim blaming betekent letterlijk: het slachtoffer de schuld geven. Vaak zonder dat mensen het doorhebben, zeggen ze dingen met een beschuldigende ondertoon.

Dat doen ze meestal niet met kwade bedoelingen, maar omdat ze voor zichzelf proberen te verklaren hoe zoiets vreselijks kan gebeuren.

- Slachtoffer: schuldgevoel overlevingsreacties (vluchten, vechten, bevriezen)
- Omgeving: heb je het niet uitgelokt?
- Pleger: jij hebt mij verleid!

Revictimisatie

- Niet goed verwerkt: PTSS
- Moeite inschatten gevaar
- Minder luisteren intuïtie
- Sneller verlammen
- Vaker drugs- en alcohol gebruik
- Opnieuw risicovolle relatie
- Verhoogde kans om zelf pleger te worden

Deel 2

Ervaringsdeskundigheid

Stelling 1

Professionals en bestuurders hebben gefaald in de adequate aanpak van seksueel geweld. Het wordt nu hoog tijd dat ervaringsdeskundigen de regie nemen in de aanpak!

Stelling 2

De inzet van ervaringsdeskundigen bij de aanpak van seksueel geweld is ethisch gezien onacceptabel. Ze zijn slachtoffer en kunnen dan ook nog de rotzooi zelf opruimen. We moesten ons schamen in de samenleving.

Stelling 3

Ervaringsdeskundigen zijn vooral goed in te zetten bij de individuele begeleiding van slachtoffers. Laat het beleid maar over aan de professionals en bestuurders.

Stelling 4

Ervaringsdeskundigen zijn als vrijwilligers ondersteunend aan de professionals.

Stelling 5

De inzet van ervaringsdeskundigen is onmisbaar in het zichtbaar maken van het probleem seksueel geweld.

Seksueel geweld kan pas aangepakt worden als het probleem zichtbaar en te bespreken is. Maar wie kan deze vicieuze cirkel doorbreken en hoe?

Slachtoffers: kunnen dit niet opbrengen omdat ze zich mee-verantwoordelijk voelen en schuldig en moeten zien te overleven.

Plegers: valt dit logischer wijze niet verwachten. Zij hebben belang bij het onzichtbaar en onbespreekbaar houden van seksueel geweld.

Omstanders: van slachtoffers en plegers geloven het niet, willen het niet weten of reageren niet wat te doen.

Professionals: voelen zich niet bekwaam en zijn handelingsverlegen en voelen zich door de organisaties afgeremd om seksueel geweld bespreekbaar te maken

Bestuurders: komen niet in actie omdat het probleem onzichtbaar en bespreekbaar is en er daardoor geen noodzaak wordt gevoeld om in actie te komen. Daarnaast past de aanpak van seksueel geweld vanwege zijn complexiteit en veranderlijkheid niet in goed in de traditionele organisatie- en beleidsdomeinenstructuur. Het hoort wel en niet bij handhavings-, veiligheids-, emancipatie-, maatschappelijke ontwikkeling-, volksgezondheid,- onderwijsbeleid. Dit maakt bestuurlijke eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor beleid voor het thema lastig. Te meer omdat seksueel geweld nog niet zichtbaar en bespreekbaar is.

Ervaringsdeskundigheid bij seksueel geweld

- Zijn als geen ander in staat om van binnenuit de integrale verbinding te leggen tussen het maatschappelijke en persoonlijke van seksueel geweld.
- Vertegenwoordigen de stemmen van degenen die (vooralsnog) niet open kunnen/durven/ willen praten
- Kunnen zichtbaar maken wat onzichtbaar moe(s)t blijven
- Slachtoffers kunnen zich hierdoor erkend en herkend voelen.

Deel 3

Afsluiting

